

SPESIFIKASI PIAWAIAN DAN GRED PISANG
Standard FAMA FS012 - 2001

1. SKOP

Spesifikasi piawaian dan gred ini adalah untuk buah Pisang atau *Musa spp.* yang dipasarkan untuk kegunaan segar, yang meliputi Pisang varieti berangan, cavendish dan mas tempatan.

2. DEFINASI TERMA

Bagi tujuan spesifikasi tersebut, terma-terma yang digunakan akan bermaksud:

- 2.1 Kematangan - Terdiri daripada tujuh (7) indeks warna seperti berikut.
 - 2.1.1 Indeks 1- Hijau tua keseluruhan. Buah belum matang.
 - 2.1.2 Indeks 2- Hijau dengan sedikit kuning. Buah matang.
 - 2.1.3 Indeks 3- Lebih hijau daripada kuning. Buah matang.
 - 2.1.4 Indeks 4- Lebih kuning daripada hijau. Buah hampir masak.
 - 2.1.5 Indeks 5- Kuning dengan sedikit hijau pada hujung buah. Buah masak.
 - 2.1.6 Indeks 6- Kuning keseluruhan. Buah masak.
 - 2.1.7 Indeks 7- Kuning oren. Buah terlalu masak.
- 2.2 Kematangan seragam - Kemasakan dan indeks warna pada satu sisir (cluster) hendaklah seragam. Konsainan dianggap seragam jika mempunyai satu indeks warna atau gabungan indeks warna yang hampir seperti 2 dan 3, 3 dan 4, dan sebagainya dalam satu-satu lot.
- 2.3 Saiz (panjang) - Saiz Pisang adalah mengikut varietinya dan dikira dari panjang jari Pisang di tengah-tengah sisiran (cluster).
- 2.4 Segar - Pisang yang segar mempunyai permukaan kulit licin dan berkilat serta tekstur isinya yang pejal (firm).
- 2.5 Kotor - Pisang yang terdapat kesan-kesan bahan asing yang tidak dibersihkan seperti kesan getah buah, tanah, sisa-sisa racun perosak dan lain-lain bahan asing yang boleh dibersihkan.
- 2.6 Kecacatan – Pisang yang mempunyai tanda-tanda yang menjelaskan keseluruhan rupa termasuk kotor, cacat dan cacat rupa.
 - 2.6.1 Cacat - Pisang yang tidak sempurna atau normal bentuknya termasuk yang terlalu bengkok, buah kembar dan sebagainya.
 - 2.6.2 Cacat rupa - Tanda-tanda yang mencacatkan rupa luaran seperti berbintik, karat, nyahwarna luar biasa dan kesan parut yang tidak boleh dibersihkan, tetapi tidak menjelaskan isi buah. Kesan ini meliputi lebih 5% pada permukaan kulit buah.

2.7 Rosak – Sebarang kecederaan atau masaalah berikut yang akan menjelaskan jangkahayat, keseluruhan rupa , pemakanan dan kualiti.

- 2.7.1 Kecederaan mekanikal dan fisiologi semasa pengendalian seperti buah merekah calar, patah tangkai, lebam dan pecah yang boleh menjelaskan jangkahayat, keseluruhan rupa dan kualiti.
- 2.7.2 Kesan jangkitan penyakit disebabkan organisma mikro, seperti busuk, reput dan berkulat. Jangkitan yang biasa berlaku termasuk penyakit antraknos, reput pangkal sisir (crown rot), reput hujung buah (black-end rot disease), reput fusarium (fusarium rot).
- 2.7.3 Kesan gigitan haiwan atau serangan serangga perosak.

3. KEPERLUAN MINIMUM

- 3.1 Pisang hendaklah bersih, segar, sempurna bentuk, agak bebas dari kecacatan atau rosak disebabkan oleh, kecederaan mekanikal, serangan serangga dan jangkitan penyakit.
- 3.2 Pisang dalam bentuk sisiran (cluster) hendaklah dipotong dengan kemas, bebas daripada sisa dan reja keratan tangkai.
- 3.3 Telah mencapai tahap kematangan yang mencukupi (indeks 2 hingga indeks 6) seperti yang dikehendaki oleh pasaran. Kandungan bahan pepejal larut $>5^{\circ}$ Brix.

4. PENGELASAN GRED DAN SAIZ

4.1 Pisang dikelaskan kepada tiga (3) gred, bergantung kepada ciri-ciri gred seperti jadual berikut:-

Gred	Spesifikasi	Kelonggaran (Maksimum)
Premium	Ia mestilah daripada varieti yang sama, segar dan bersih. Mempunyai saiz dan kematangan yang seragam. Ia juga mestilah agak bebas dari kecacatan atau kerosakan.	Kematangan \leq 5% Segar \leq 5% Rosak \leq 5% Kecacatan \leq 5% Keseragaman saiz \leq 5%
1	Ia mestilah daripada varieti yang sama, segar dan bersih. Mempunyai saiz dan kematangan yang seragam. Ia juga mestilah agak bebas dari kecacatan atau kerosakan.	Kematangan \leq 5% Segar \leq 5% Rosak \leq 5% Kecacatan \leq 10% Keseragaman saiz \leq 5%
2	Ia mestilah daripada varieti yang sama, segar dan bersih. Mempunyai saiz dan kematangan yang seragam. Ia juga mestilah agak bebas dari kecacatan atau kerosakan.	Kematangan \leq 5% Segar \leq 5% Rosak \leq 10% Kecacatan \leq 10% Keseragaman saiz \leq 10%

4.2 Bagi Pisang, saiz ditentukan oleh saiz panjang dalam unit sentimeter (cm) seperimana jadual berikut;

Saiz	Kod	Panjang (cm)		
		Cavendish	Berangan	Mas
Lebih Besar	XL	>20.0	>14.0	>13.0
Besar	L	17.1 – 20.0	12.1 – 14.0	11.1 – 13.0
Sedang	M	14.1 – 17.0	10.1 – 12.0	9.1 – 11.0
Kecil	S	13.0 – 14.0	8.0 – 10.0	7.0 – 9.0

Rujukan Standard : Specification for Fresh Banana MS 459 : 1976

5. PEMBUNGKUSAN DAN PELABELAN

5.1 Pembungkusan

- 5.1.1 Pisang daripada gred yang sama hendaklah dibungkus menggunakan bekas yang sesuai supaya dapat memberi perlindungan yang optimum daripada kerosakan semasa pengendalian dan pengangkutan.
- 5.1.2 Kertas atau bahan lain yang digunakan untuk membalut atau mengalas hendaklah bersih dan tidak akan menyebabkan kerosakan semasa pengendalian dan pengangkutan.
- 5.1.3 Berat bersih yang dibenarkan bagi satu unit pembungkusan ialah tidak melebihi 30 kg.

5.2 Pelabelan.

Tiap-tiap unit pembungkusan hendaklah dilabel yang mengandungi maklumat berikut:

- 5.2.1 Tarikh
- 5.2.2 Nama/Kod Penanam
- 5.2.3 Nama/Kod Pengeksport
- 5.2.4 No. Kad Pengenalan
- 5.2.5 No. Pendaftaran Syarikat
- 5.2.6 Alamat
- 5.2.7 Komoditi
- 5.2.8 Berat bersih
- 5.2.9 Gred

6. PERSAMPELAN

Bilangan sampel dan kaedah persampelan bagi tujuan pemeriksaan adalah berdasarkan kepada MS 78 “Method of Sampling Fresh Fruits”, atau kaedah statistik yang dipersetujui.